

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in veča s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hoče sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravišтво „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se dopiše do odpovedi. — Udje „Katol. tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravišтво: Koroska cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede jutraj. — Ne zapre reklamacije so poštnine proste.

Suša.

Poslanci Slovenskega kluba, v katerem se nahajajo tudi poslanci Slovenske kmečke zveze, so še zadnje dni opetovano storili pri državi korake zaradi suše po slovenskih krajih.

Poslanec Povše, Roškar in Pišek so v petek dne 17. t. m. pri poročevalcu za te zadeve v poljedelskem ministrstvu baronu Pražaku posredovali za hitro in ugodno rešitev podpirne akcije.

Isti dan je poslanec Povše v imenu Slovenskega kluba v javni seji državne zbornice opisoval škodo, ki jo je povzročila suša po vsem Slovenskem ter zahteval hitre odprave osobito za živinorejce, ki bodo morali zaradi suše največ trpeti.

Načelnik Slovenskega kluba dr. Susteršič je dne 18. julija v njega imenu zopet najodločneje posredoval pri ministrskem predsedniku baronu Boku, poljedelskem in finančnem ministru za nujno in izdatno podporo po suši prizadetim kmetovalcem. Poljedelski minister je v ta namen zahteval od finančnega ministra za sedaj, v svrhu takojšnje pomoči 3 milijone kron, pridržujoč si nadaljne zahteve, kakor hitro dobi natančnejša poročila o obsegu škode. Potem sledi nadaljna, obsežnejša in krepkejša podpora.

Deželne vlade dobe odkazano od osrednje vlade gotove svote in stvar deželnih vlad bove, ukreniti primerno podporno akcijo v sporazumu s kmetijskimi korporacijami.

Utegne se postopati tako, da se nabavi za vsako deželo seno, ki se potem po znižani ceni odda prizadetim kmetovalcem. Pri tem bo treba blago dati na upanje, ker velika večina kmetovalcev sedaj nima plačilnih sredstev.

Vsi poslanci Slovenske kmečke zveze so se zadnje nedelje mudili v svojih volilnih okrajih, da se natančno poučijo o stanju, nastalem vsled suše. Na podlagi teh informacij sta se podala dr. Korosec in dr. Benkovič dne 23. t. m. v Gradec, da se v svojem in imenu svojih tovarišev pri namestništvu spogovorita o podporni akciji.

Ker so naši poslanci iz svojih volilnih okrajev izvedeli, da še mnogi župani niso javili škode po suši glavarstvu in niso prosili pri davčnem uradu za odpis davka, vsled tega je Slovenska kmečka zveza izdala na vse slovenske župane brez razlike stranke naslednjo okrožnico:

Slavno županstvo! Kmečka zveza si dovoljuje slavno županstvo opozoriti na to, da nemudoma ko-

likor mogoče vestno in natanko priglasi pri o. kr. okrajnem glavarstvu po suši povzročeno škodo ter ob enem o. kr. okrajno glavarstvo (davčni oddelek) prosi, da odredi zavoljo odpisa davka kar najhitreje komisijo za cenitev škode po suši, bodisi na travnikih ali njivah, glede sena, otave, detelje, koruza, krompirja, hmelja, ovsa itd. Te cenvite so tem važnejše, ker bodo prizadeti posestniki tudi dobili tem lažje kako podporo. Slavno županstvo naj nadalje pozove posestnike, da natanko navedejo, koliko krme jim bode manjkalo skozi zimo za živino. Na delo za ubogo ljudstvo! — Slovenska kmečka zveza za Stajersko v Mariboru.

Mnenja smo, da se naši poslanci v teh hudih časih resno brigajo za svoje volilce in da so storili, kar se je dosedaj sploh dalo storiti.

Sestanek slov. kat. nar. dijaštva dne 21. in 22. avgusta v Gorici.

„Naprej na plan, na solnčni dan!“
(Naša pesem.)

Med slovenskim dijaštvom se vedno bolj dani. Vedno bolj se širi umevanje dejstva, da ima delo posameznika, kakor tudi naroda in človeštva na narodnem, socialnem in kulturnem polju svoj zmisel samo na podlagi krščanskega svetovnega naziranja. Število onih, ki uvidevajo, da more zadovoljiti človeka samo pozitivno krščanstvo, se množi. Naše vrste se krepe in rastejo. Absolutna narodnost brez krščanskega temelja se kaže vedno bolj nezrela fantazija brez vsake vrednosti. Ne le, logično razmišljanje, ampak tudi praktično življenje, ki je polno neuspehov raznih „radikalnih narodnih delavcev“, nam to jasno priča. Nasprotniki nam očitajo mednarodnost in se ponašajo s svojo narodnostjo, mi pa mirno delamo pod svojim narodnim praporom, ki je še neomadeževan. Ceravno nas je malo po številu, rodi naš trud lepe sadove. Gotovo je še marsikomu v lepem spominu impozantna manifestacija katoliške misli in slovensko-hrvatske vzajemnosti v Zagrebu.

Letos smo pa postavili prvi kamen k mogočni zgradbi „Zveze slovenskega katoliškega dijaštva“, kar gotovo pomeni v zblizanju katoliških Slovanov mogočen korak naprej. Tako se pri nas lepo izpolnjujeta katolicizem in narodnost in tvorita harmonično celoto, ki jo krasi praktični demokratizem. Biti demokrat v besedah je silno lahka stvar, biti demokrat v dejanjih je mogoče samo nam. Kdor

nič ne upošteva ljudskega značaja in hoče izpodrinuti s trditvami raznih filozofov nekaj, kar tvori žarišče ljudskega življenja, ta ni demokrat, ampak aristokrat, več, človek, ki mu je samo lastno mnenje, lastna osebnost sveta.

Te naše ideje moramo razširiti med slovensko inteligenco, v prvi vrsti med dijaštvom. Da se pa to uresniči, se moramo pogovoriti in krepko organizirati. Zato vabimo slovensko katoliško narodno dijaštvo na letošnji sestanek, ki se vrši 21. in 22. avgusta v solnčni Gorici, kamor prihite tudi zastopniki bratskega nam hrvatskega, češkega in poljskega naroda. Pridite vsi, ker rabimo vestnih in poštenih delavcev! Ako bo vsak na svojem mestu, mora biti bodočnost še jasnejša, kakor sedanjost, ko se slovenski liberalni in radikalni akademiki, kot javno proklamirani nadležni gostje brez zaščeneja, družijo z nemškimi nacionalci. V tem času pa hitimo mi v obmejne kraje, da manifestiramo za katoliško in narodno idejo. Jasno nam je, da samo tem potom lahko razpršimo vsak lokalizem in ustvarimo predpogoje katoliški Vsesloveniji in pa kulturni vzajemnosti katoliških Slovanov.

Program sestanka slovenskega katoliškega narodnega dijaštva 21. in 22. avgusta v Gorici:

21. avgusta:

Predpoldne zborujejo združeni klubi naših društev.

Popoldne ob 3. uri občni zbor „Slovenske dijaške zveze.“

Zvečer ob 8. uri pozdravni večer z volitvijo predsedstva.

22. avgusta:

Ob 8. uri jutraj: Sveta maša.

Ob 9. uri:

1. Katolicizem in modernizem. (Teolog And. Rusija, Gorica.)

2. Znanstvena organizacija med Slovenci in dijaštvo. (Jur. Mar. Malnerič, „Zarja.“)

3. Ali je pri nas mogoča katoliška umetnost? (Phil. J. Silc, „Danica.“)

Popoldne ob 3. uri:

1. Politične in dijaške struje s posebnim ozrom na katoliške stranke. (Phil. J. Puntar, „Zar.“)

2. Narodnostni problem z ozirom na naše narodne, posebno goriške zahteve. (Jur. L. Kemperle, „Danica.“)

Podlistek.

Zgodovina Jarenine v Slov. gor. in zajedno kmetskega stanu na Spodnjem Stajerskem.

Gabriel Majcen.

(Dalje.)

Z državnim osnovnim zakonom o občin pravičah državljanov se je tem-le zajamčila vsestranska ravnopravnost in svoboda; § 19 se glasi: „Vsi narodi v državi so enakopravni in vsak narod ima nedotakljivo pravico, braniti in gojiti svojo narodnost in svoj jezik. Država prizna ravnopravnost vseh deželnih jezikov v šoli, uradu in javnem življenju. V deželah, kjer je več narodov, naj se javne šole tako uravnajo, da dobi vsak narod potrebne pripomočke, da se izomika v svojem jeziku, ne da bi se silil, učiti se drugega deželnega jezika.“

Dasi je že pred Marijo Terezijo podložniku bilo dovoljeno, ženiti se, je gosposka, da bi nemaničem zabranila zakon, vendar zahtevala, da si ženin pri njej izprosi dovoljenja za ženitev. To dovoljenje se je zdaj postavnim potom razglasilo za nepotrebno.

Tudi na obrtnem polju se je dalo mnogo svobode, vsled česar so se zlasti krme grozno pomnožile.

Istotako so denarnemu prometu padle meje, ki so bile določevale obrestno mero, in se je oderuhom omogočilo, svobodno izkoriščati nadloščino ali nevednost svojega bližnjika.

Dovolilo se je z zakonom razkosavanje zemljišč, za koje je do leta 1860 bilo treba privoljenja gosposke, a se je od imenovanega leta večinoma že bilo dopuščalo.

Zastran dedovanja posestev je novi zakon določil, da imajo otroci dobivati enake deleže; posledica temu je, da si oni, ki prevzame posestvo, nprti dolg, iz kojega mu je skoro nemogoče izkoptati se.

Končno naj je še omenjen zakon, s kojim se je ustanovila sedanja ljudska šola in z njo šolska oblast raznih inštanec: krajni, okrajni ter deželni šolski svet. Bistvo nove šole je v primeri s staro v tem, da je vplivu cerkve izmaknjena, za vsa veroizpovedanja skupna ter, izvzemši veronauk, postavljena državnemu nadzorstvu, da je šolska doba podaljšana, da so otroci v starosti šolske dobe primorani, obiskovati šolo, da za pouk ni plačevati šolnine, da je število učnih predmetov razširjeno, in končno, da ima učni jezik poleg § 19 državnega osnovnega zakona biti materinščina otrok. Vsled tega šolskega zakona je jareninska ljudska šola 1873 postala tri-, 1887 štiri- in pred kratkim petrazredna in so se prostori za njo po potrebi razširjali.

Navedeni gospodarski zakoni so značaj Jarenine močno izpremenili. Trdne velike kmetije, ki so se nekdanj po dolih jareninske župnije vrstile, da je človeku, tod potujočemu, veselja kipelo srce, so postale redke, in staro blagostanje, ki je tu bilo doma v toliki meri, kakor le malokje, je izvečjega izginila, z njim tudi zadovoljnost in tiha sreča.

Učinek liberalnih zakonov je pa bil žalosten za vso Avstrijo. Zato je bilo treba voz kreniti, preden se potoči v brezdnost. 1879 je cesar na krmilo vlade pozval konservativnega grofa Taaffeja in dr-

žavni zbor je dobil konservativno večino, ki pa žalibog ni dalje trajala nego 10 let; vendar se je v tej kratki dobi storilo marsikaj dobrega; n. pr.: oderuštvo se je razglasilo za strogo kaznivo; popravljen je zakon o dedovanju posestev, od kojega še pa nimamo koristi, ker deželni zbor, ki bi imel skleniti podrobnejša določila, še ni nič ukrenil; prenaradil se je zemljiški davek na podlagi nove, pravičnejše cenvite, pri kateri so v Stajerski deželi našli 180.000 oralov še sploh necenjenega sveta. Vrhutega je vlada, da bi kmet laglje dobival varnega posojila, podpirala snovanje posojilnic in hranilnic, ter, da bi boljše prodajal svoje pridelke, oživotvorila zadružništvo. Stori bi se bilo še marsikaj, ako bi zoperniki, ne bili tako hudog nasprotovali.

Zadela pa je kmetijstvo v tej dobi druga ne-zgoda: nad vinograde je prišla trtna uš in strupena rosa. Vsled tega so vinogradniki primorani stare nasade obnoviti z ameriškimi podlagami in trte pridno škropiti z bakreno galico, kar seveda mnogo stane. Jarenina kot vinorodna pokrajina je s tem posebno hudo zadeta.

V Avstriji je tekom zadnjih let močno narastla socialna demokracija, ki je zdaj jela grozljivo trkati ob vrata državnega hrama; da se pomiri, se je 1897 volilna pravica razširila še na delavce (3. skupina). 1900 pa se je konservativna večina v državnem zboru, ki so ji rekali „železni obroč“, vendar-le razbila in sledila je doba najljutejših bojev, ki jih je bil izzival nemški liberalizem, hoteč v Avstriji imeti nadvlado, in ki so torej za napredek na kmetijskem polju bili brezplodni. Konečno je, ker ni bilo pričakovati, da državni zbor v svoji sestavi

Ob 8. uri zvečer komerz.

Vabimo tudi vse naše somišljenike: Prihitite v našo sredo, da se spoznamo in pripravimo za nadaljnje delo!

Phil. M. Božič, tč. preds. „Danice“; iur. J. Cesnik, tč. preds. „Zarje“; phil. J. Puntar, tč. podpreds. „S. D. Z.“; teolog Snoj, tč. preds. „Cirilskega društva“ v Ljubljani.

Pozor! Vsi oni dijaki, ki se nameravajo udeležiti letošnjega sestanka, naj se priglase najpozneje do 10. avgusta, da bomo vedeli urediti vse potrebno, posebno radi stanovanj. Da bomo ceneje izhajali, mislimo pripraviti skupne obede in večerje. Vsakdo naj radi tega tudi naznani, ali se želi teh udeležiti. Prevzeti ne moremo nikake odgovornosti, ako ne bodo oni, ki se ne priglase pravočasno, glede stanovanj zadovoljni. Priglase sprejema iur. Lav. Kemperle, Hudajužna, Primorsko.

Državni zbor.

Državni zbor je dne 17. t. m. sklenil svoje zasedanje ter šel na počitnice. Zasedanje se začne dne 3. novembra. Isti dan se bo predložil vladni predlog zaradi zavarovanja za starost in onemoglost.

Zbornica je zadnje dni sprejela tudi izpremembo poslovnika v toliko, da bo namesto dosedanjih dveh odslej pet podpredsednikov. Pri tej stvari je govoril v zbornici dr. Korošec ter navajal v prvi vrsti dejstvo, da imajo slovenske stranke v zbornici večino, da si na ministrskih sedežih sedi večina nemških ministrov. Danes imajo Nemci v predsedništvu predsednika in Slovani oba podpredsednika. Ako pa se izvolita samo dva nova podpredsednika, dobe Nemci večino v predsedstvu. Kandidat socialdemokratov je namreč Pernarstorfer, nemško-narodne zveze pa dr. Steinwender. Torej je povsem opravičena zahteva, da manjše slovenske stranke dobe tudi enega podpredsednika. Manjši narodi so v vedni nevarnosti, da jih večje stranke potiskajo ob steno. Le če imajo zastopnika v predsedstvu, imajo upanje, da jim je zagotovljena v mejah poslovnika potrebna svoboda besede proti mogoči zlovolji večjih strank. Zato manjše narodne stranke opravljeno pričakujejo, da jim bodo močnejše dovolile podpredsednika in glasovale za tozadevni predlog. (Živahno odobravanje.)

V vinogradniškem odseku, v katerem sedita izmed naših poslancev Roškar in dr. Hočevar, se je dne 8. in 15. julija temeljito razpravljalo o vplivu, ki ga bo nameravana postava o vzvišanju davka na žganje morda imela na male kmečke žganjarne.

Sprejeto so se soglasno važne resolucije, izmed katerih so najvažnejše te-le:

Vlada se pozivlja, naj skrbí:

a) da se par. 11 postave proti pokvarjenju živil izvršuje tudi proti pokvarjenju takozvanega zlahtnega žganja (t. j. žganje iz drožij, sadja, encijanovih korenin, jagod itd.) in se kontrolnim organom da dotične ukaze;

b) da se uvede potom občin odkup davka na žganje (gemeindeweise Abfindung) malih kmečkih žganjarn tam, kjer to zahtevajo, ali kjer je že ta navada, in naj se izda na občine dotični poduk; ta način davkoplačevanja je namreč za vsakega posameznega posestnika veliko cenejši in ugodnejši;

c) da se tudi malim žganjarnam da udobnost, da smejo svoje surovo 30odstotno žganje brez davka prekuhati (rektificirati), kakor smejo velike žganjarne;

d) da se davek na žganje, ki ga žgejo mali kmečki posestniki iz drožij, sadja, encijanovih korenin in jagod, nikakor ne poviša;

kedaj pride do uspešnega delovanja, vladar zaukazal, naj se ves volilni red v smislu, da pride glas kmetijskega ljudstva do večje veljave, prenaredi. Ta preosnova volilnega reda se je izvršila lanskega leta. In zares nam nova zbornica, v koji je posebno katoliški in kmetijski element mnogoštevilno zastopan, daje jamstvo, da je našemu kmetijstvu napočila doba, ki ga bo zopet dvignila na stopnjo blagostanja in sreče, in da se bodo izpolnile tudi druge pravične želje našega ljudstva. In tako obhajamo letos šestdesetletnico vladanja našega dobrega cesarja Franca Jožefa I. polni opravičene nade na boljše bodočnost.

Končujočemu razpravo naj mi je dovoljeno, pristaviti zgodovinske podatke o jareninski cerkvi in Jareninskem dvoru.

Sedanja jareninska cerkev je bržkone tretja na svojem mestu. Prva se je, kakor mislim, postavila v prvi dobi krščanstva med Slovenci, torej pred prihodom sv. Cirila in Metoda v naše kraje. Bila je lesena; tako smemo sklepati, kajti v oni dobi so zidane cerkve bile zelo redke; cerkve zidati so v naših krajih začeli še le koncem 11. stoletja. Od lesene cerkve seveda ni več sledu.

Druga cerkev je bila zidana; kedaj se je postavila in po kom, se ne ve; prvokrat se imenuje l. 1139; bila je to ona, ki je stala za grofa Wilmsvalda; in postala župnijska; stavljena je bila v romanskem slogu, posvečena sv. Mariji. Tudi od te cerkve se ni ohranilo nič, vsaj nič takega, o čemur bi se dalo trditi, da je iz te dobe; istotako nam zgodovina o njeni zidavi ne daje poročila. Da je bila zidana in sicer v romanskem slogu, pa smemo zopet sklepati, ker je kapela sv. Mihaela, ki se je

e) da je dovoljeno vsem posestnikom, če imajo lastne kotle ali ne, ali če žgejo na lastnem ali tujem posestvu in tudi če imajo kako trgovino ali ne, brez davka žgati žganje iz svojih pridelkov. Ako kako leto vsled slabe letine in pomanjkanja pridelka ni kaj žgati, naj je dotični posestnik opravičen, tisti primanjkljaj prihodnje leto, in če je to, tudi slabo, nadaljne leto brez davka žgati in za domačo potrebo porabiti; če pa vsega žganja za domačo porabo ni potreba in če želi dotičnik to za domačo rabo žgano žganje prodati, potem seveda se ima tudi to žganje kakor vsako drugo obdačiti;

f) da pri deželni zborih vseh kronovin že ob priliki prvih zasedanj dela na to, da isti svoj upliv, ki ga imajo glasom par. 13 vinske postave od 12. aprila 1907 zlasti na imenovanje državnih kletarskih nadzornikov, vsaj kar se osebnega vprašanja tiče, prenese na deželne odbore.

Ministrski svetnik Joas je k tem točkam izjavil, da je vlada sama že zdaj za pavšaliranje, oziroma za odpravek davka po občinah in bo v tem oziru dajala vse olajšave itd. Dalje se je skliceval na par. 38. davčnega načrta za povišanje davka in dokazal, da male žganjarne sploh nikakor ne pridejo pod dotični visoki tarif davka.

Politični ogled.

— Deželni zbori bodo sklicani baje na dan 5. septembra, delegacije na dan 15. septembra, poslanska zbornica pa najbrže na dan 3. novembra.

— Gosposkozborska proračunska komisija je odobrila postavbo o prodaji državnih premičnin, o državnih uslužbenih in pa melioracijsko postavbo.

— Zveza kmečkih poslancev je imela dne 9. t. m. sejo, v kateri je soglasno sklenila naslednji 2 resoluciji: 1. Z ozirom na nejasne besede ministra Bienenrtha izjavlja Zveza kmečkih poslancev, da odločno zahteva z delavskim zavarovanjem tudi starostno zavarovanje kmetov in rokodelcev v isti najvišji meri. 2. Zveza kmečkih poslancev protestuje proti nameri vlade, da bi uveljavila trgovinsko pogodbo s Srbijo na podlagi lanskega pooblastila. Vlada naj v jeseni srbsko pogodbo predloži državnemu zboru.

— Ministrska kriza v Srbiji je rešena. Mladoradikalci so se sporazumeli s staroradikalci. Velimirovič sestavi novo ministrstvo, v katerem prevzamejo Velimirovič predsedstvo in stavbe, Milovanović zunanje zadeve in začasno pravosodje, Milosavljevič notranje zadeve, Andra Nikolić nauk, Popović finance in začasno trgovino, general Stepanović vojsko. Novo ministrstvo ima rešiti proračun za tekoče leto in trgovinsko pogodbo z Avstrijo. Potem pa se bo ministrstvo po vstopu treh mladoradikalcev preosnovalo.

Mala politična naznanila.

Dne 16. julija: V Ljubnem je bilo aretiranih 60 dijakov, ker so delali nemir. — Poljski klub je imel snoči sejo, v kateri se je zahtevalo, naj Avstrija izstopi iz trozeve. — V poljskih krogih se govori, da postane na jesenski preosnovi ministrstva predsednik polskega kluba dr. Glombinski trgovinski minister.

Dne 17. julija: Odstopil je Lloydov predsednik Becher. Njegov naslednik postane grof Stürgkh. — Za prepoved izvoza krme se potegujejo ogrski agrarci. Prepoved naj bi izdala ogrska in avstrijska vlada. — Jeseni nameravajo sklicati v Solnogradu strankarski shod nemških svobodnomiselnih strank.

ohranila in ki je služila v gornjem delu v to, da so se v njej brale maše zadušnice (sv. Mihael tehta duše), v spodnjem za kostnico, zidana, romanskega sloga in nastala v oni dobi.

V prvi gotski dobi, torej v 13. stoletju, so k ladiji na zapadni strani prizidali stolp, to je oni spodnji del današnjega stolpa, ki sega do drugega okna in ima dva odstavka; gornji del pa je nastal v drugi polovici 15. stoletja. Se-le nato, a tudi v drugi polovici 15. stoletja, so staro ladijo in prezbitarij podrl in k stolpu prizidali novo ob enem s sedanjim prezbitarijem, ki je bil svoden z zvezdastim obokom; ladija ba je bila le, ravno stropana. Vse to je spoznati deloma na zidavi, deloma na zidih samih. 1546 so ladijo obokali (letnico je videti na oboku), zid za kape izsekali ter mu znotraj postavili zidane podpornike, takozvane slope, ki nosijo obok. 1548, torej ko je prejšnje bilo dodelano, so spodnji del zvonika zazidali ter na južni strani naredili strešno lino, na zapadni pa renesansni portal, ki nosi napis z letnico. Stranski kapeli sta baročnega sloga, torej novejša doba, vendar nista nastali istočasno. Blaževa je starejša (spomnim, da je sv. Blaž patron Admontu); kedaj se je sezidala, pa ni znano; gotovo je le, da pred 1709; križeva je bila zidana 1740. Oltarjev je, predno sta se bili postavili kapeli, bilo čvetero; stal je namreč tudi sredi cerkve oltar; bil je posvečen sv. Katarini in sv. Barbari; 1617 pa se je povodom škofovske vizitacije zaukazalo odstraniti ga, da se pridobi prostora.

(Dalje prihodnje.)

Dne 18. julija: Na Dunaju se je vršil danes ministrski svet. — V Brnu so iz tovarne za usnje radi štrajka odpustili 700 delavcev. — V Gradcu se vrši dne 22. septembra agrarni shod alpskih pokrajin. — Ogrski trgovinski minister je zelo bolan. Ležati mora v postelji.

Dne 19. julija: Na Semeringu sta se večeraj sestala naš zunanji minister in rumunski ministrski predsednik. Posvetovala sta se baje o makodonskih zadevah in o trgovinski pogodbi med našo državo in Rumunijo. — Nemci so imeli danes zopet vse polno protestnih shodov v nemških krajih Češke, na katerih so protestirali proti počehovanju uradov, posebno pri pošti in sodiščih. — Ministrska kriza v Srbiji je končana. — Turški sultan baje namerava uvesti ustavo. — Perzijska vlada je izdala naredbo, po kateri imajo volilno pravico za volitve v parlament le one osebe, ki so večše čitanja in pisanja.

Dne 20. julija: V Petrogradu se bo meseca decembra sešel odbor za osnovo slovenske banke. — Na Kosovski polju se posvetuje 50.000 Albancev, kako bi se bojevali v Makedoniji proti Avstriji in sicer z vsemi sredstvi. — Ruski državni zbor je bil predčerašnjim zaključen.

Dne 21. julija: Danes se je sešla na Dunaju gosposka zbornica, da reši zakonske načrte poslanske zbornice. — Cesar sprejme v četrtek ministrskega predsednika Becka in železniškega ministra Derschatto v avdienci v Ištu. — Angleški kralj bo sprejet v Ištu z največjim sijajem. Pri sprejemu bodo navzoči vsi nadvojvode in najvišji dvorjani. — V Trstu so danes izpustili v navzočnosti trgovinskega ministra nov Lloydov parnik „Praga“.

Razne novice.

* Osebnosti. Vladni svetnik je postal ravnatelj državne gimnazije v Celju Proft. — Poljedelski minister dr. Ebenhoch je obhajal 16. t. m. srebrno poroko.

* Iz šole. V mariborskem političnem okraju je razpisano mesto začasnega okrajnega pomožnega učitelja. Prošnje se morajo poslati do 15. avgusta okrajnemu šolskemu svetu v Mariboru. Na 2. razredni ljudski šoli v Stoperah, p. Rogatec je razpisano mesto stalnega nadučitelja; prošnje do 10. avgusta.

* Iz šole. V brežiškem političnem okraju so razpisane sledeče učiteljske mesta: na trirazredni ljudski šoli v Kozjem mesto stalnega nadučitelja, na štirirazredni ljudski šoli v Dobju, na trirazredni ljudski šoli v Prevorjah, na trirazredni ljudski šoli pri St. Vidu na Planini, na dverazredni ljudski šoli pri Sv. Antonu, na štirirazredni ljudski šoli v Kapelah, po jedno mesto stalnega ali začasnega učitelja; na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Petru pod Sv. gorami 2 mesti stalnega ali začasnega učitelja, na štirirazredni ljudski šoli v Sromljah in dverazredni ljudski šoli v Zdolah po jedno mesto stalnega učitelja. Prošnje do 13. avgusta pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

* Poročila sta se v Ormožu dne 18. t. m. g. Franc Košar, p. kr. davčni asistent v Rogatecu, z gđc. Marico Petovar in Ivanjkovič. Cestitamo!

* Prestavljen je poštni asistent Karol Dobrsek iz Köflacha v Maribor.

* Primiciant g. Peter Pavlič ne bo primiciant, kakor smo zadnjič poročali, pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, temveč pri Devici Mariji v Pušči.

* Sodna imenovanja. Avskultant dr. Franc Vidovič je postal adjunkt v Ložu, avskultant dr. Franc Pihler adjunkt v Metliki. Oba sta štajerska, vendar sta prosila za mesta na Kranjskem. Tako veliko je požrtvovalno rodoljubje slovenske mlade inteligence.

* Imenovanje kletarskih nadzornikov se bo izvršilo s 1. avgustom. Nadzorniki bodo vzeti iz vrst vinarskih strokovnjakov. Ti nadzorniki bodo sedaj le provizorično imenovani.

* Zborovanje S. K. S. Z. v Škofjiloki obeta biti zelo dobro obiskano. Od vseh strani se je naznanilo mnogo udeležnikov. Zborovanja se udeležijo tudi odposlanci krščansko-socialne organizacije iz Poljske, med njimi je Slovincem znani Adam Laeh-Szymanski. V imenu poljskih krščansko-socialnih delavk pride gđc. Irena Kozmowska. Možje, mladeniči, skrbimo, da tudi mi ne zaostanemo za vdeleženci iz drugih krajev. Iz Maribora se jih nekaj odpelje z vlakom ob 11. uri 44 minut ponoči, drugi pa se že peljejo prvi dan.

* Zborovanja v Škofji Loki se udeležijo tudi večina slovenskih državnih poslancev.

* Radgona. Prihodnjo soboto, dne 25. t. m. obhajajo pred. gosp. konzist. svetovalec in mestni župnik v Radgoni, Franc Pintarič, čil in zdrav svojo zlató sv. mašo. Na mnoga leta!

* Za slov. dij. zvezo so darovali č. gg.: Ant. Stenovec, župnik v Dupljah, na Gorenjskem, 2 K; Mat. Mrak, župnik v Boh. Belu, 2 K; dr. A. Merhar, kaplan v Sostrem pri Ljubljani, 2 K; Al. Markež in Iv. Kogovšek, prefekta v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu, po 2 K; mariborski somišljeniki 45 K 86 v; M. Rant, nadučitelj v p. na Dobrovi pri Ljubljani, 2 K; M. Ulčnik, župnik v Doliču pri Mislinji, 5 K; Nik. Križar, župnik v Goricah, 2 K; Iv. Jane, župnik na Colu pri Vipavi, 2 K. Iskrena hvala vsem darovalcem! Živeli posnemovalci! — Odbor.

* Važne naredbe p. kr. železniškega ministrstva. C. kr. železniško ministrstvo je podelilo z naredbo z dne 5. maja 1908, št. 14346-2, inženirju